

Наталія ТІШКОВА

*к.держ.упр., начальник відділу
в Департаменті екології та природних ресурсів
Дніпропетровської облдержадміністрації*

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ: СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА

Одним з восьми секторів наближення національного законодавства до європейських стандартів у сфері охорони навколишнього середовища, що визначає Угода про асоціацію між Україною та ЄС, є управління довкіллям. Додаток ХХХ Угоди про асоціацію передбачає у цьому секторі, між іншим, імплементацію Директиви № 2001/42/ЄС про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля, яка має бути впроваджена протягом трьох років з дня набрання чинності Угоди про асоціацію.

Незважаючи, що у цілому процес імплементації європейського законодавства у сфері охорони навколишнього середовища відбувається із порушенням встановлених термінів, варто відмітити, що з жовтня 2018 року в Україні запрацював Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (далі – СЕО). Передумовою стала ратифікація Законом України «Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті» [1].

Відтепер документи державного планування – стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які підлягають затвердженню органом державної влади або органом місцевого самоврядування, мають пройти процедуру СЕО. Під процедуру СЕО підпадають документи державного планування у наступних сферах: сільське, лісове та рибне господарство, енергетика, промисловість, транспорт, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорона довкілля, телекомунікації, туризм, схеми містобудування та землеустрою.

Також СЕО здійснюється щодо проектів документів державного планування, які вимагають оцінки з огляду на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (територій з природоохоронним статусом). Виключення становлять документи державного планування, які стосуються національної оборони або надзвичайних ситуацій, а також бюджети, бюджетні програми та фінансові плани.

Метою СЕО є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпечності життєдіяльності людей та їх здоров'я, та інтегрування екологічних вимог при підготовці та затвердженні документів державного планування. Процедура СЕО передбачає

визначення, опис та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив та розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків [2].

Стадіями здійснення СЕО є:

- визначення обсягу СЕО;
 - розроблення звіту про СЕО;
 - проведення громадського обговорення та консультацій;
 - врахування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій;
 - інформування про затвердження документа державного планування;
 - моніторинг наслідків виконання документа державного планування [2].
- До переваг вищезазначеного закону можна віднести наступні:
- запропонована модель СЕО сприяє наближенню національного законодавства до вимог та стандартів ЄС;
 - забезпечується оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля;
 - конкретизовано перелік документів державного планування, які вимагають проведення СЕО;
 - передбачено участь громадськості та порядок врахування її результатів;
 - визначено порядок консультацій з органами, уповноваженими у сферах охорони довкілля та здоров'я;
 - врегульована процедура транскордонних консультацій на випадок, якщо документи державного планування матимуть наслідки для довкілля інших держав [3].

Отже, змістовні функції та повноваження покладаються на місцеві органи влади саме у напрямку проведення процедури СЕО.

Список використаної літератури

1. Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті : Закон України від 1 лип. 2015 р. № 562-VIII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/562-19>.
2. Про стратегічну екологічну оцінку : Закон України від 20 берез. 2018 р. № 2354-VII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19>.
3. Проект технічної допомоги ЄС «Підтримка України в апроксимації напрацьованого законодавства ЄС у сфері навколишнього середовища». – Режим доступу: <http://apena.com.ua>.